

Op de ochtend van haar eerste les ging Emma Mus een kopje koffie drinken in een ontbijtboetiekje genaamd Barbari, waar een gezellig okerkleurig licht brandde en diverse prachtige zoetigheden waren uitgestald in een glazen toog.

‘Voor mij een heerlijk kopje koffie,’ zei Emma Mus tegen de jongeman met de five o’clock shadow en het haar-dotje, dat hij met twee houten pennen had vastgezet.

‘Iets specifiekier zijn, juffrouw,’ zei de twintiger koeltjes. ‘In zomaar kopjes koffie doen wij niet.’

‘Er staat “Koffie” op het raam,’ zei Emma Mus. “Barbari Koffie”’.

‘Had u d’r graag een knisperende croissant bij gehad?’ vroeg de dot. ‘Dan begin ik daar alvast mee. Intussen kunt u kiezen uit het menu, hierboven.’

Emma Mus liet haar blik glijden over de americano’s, de doppio espresso’s, de cortado’s, de taillats, de chai latte’s, de latte macchiato’s en de mapleccino’s.

‘Mijnheer Stoppelbaard,’ zei Emma Mus, ‘ik ken er geen eentje van. Ik ben afkomstig uit een kleine provinciestad waar al die dingen niet bestaan. Geef mij maar gewoon een koffie met melk.’

‘Dat hebben we dus niet,’ zei Ken Keuvelaers. ‘Dat bestaat niet meer. U moet dan kiezen tussen de americano en de doppio espresso. Hebt u al eens een ice-cold geprobeerd?’

‘Ice cold?’ zei Emma Mus.

‘Ik mag de Iced Hazelnut Latte aanbevelen,’ sprak de koffieboer, ‘als u tenminste van hazelnoten houdt.’

‘Vooruit met de geit,’ zei Emma Mus.

‘Hoe heet u?’ vroeg de gladde verkoper. ‘Dan roep ik uw naam als hij klaar is.’

‘Duurt het lang?’ vroeg Emma Mus. ‘Ik moet naar de les.’

‘Kwaliteit vergt tijd,’ zei Ken Keuvelaers.

Op dit ogenblik kwam Cindy Tkeptje de koffiebar voorbijgelopen, en zij ontwaarde aan de kassa Emma Mus. Cindy Tkeptje zag lijkbleek. Haar haren lagen in de war, zij droeg nog steeds de lelijke, nu plakkerige, bevlekte legging van twee dagen ervoor, zij droeg overduidelijk geen bh, waardoor haar grote memmen dansten en schudden op haar dikke buik toen zij de deur van Barbari opengooide en grolde: ‘Godverdomme gij!’, terwijl het schuim haar van de lippen spatte.

‘Cindy! Wilt ge ook een Iced Hazelnut Latte?’ vroeg Emma Mus. ‘Ik heb er net eentje voor mezelf besteld. Met een knisperende croissant erbij. Die slaat gij vast ook niet af. Ge ziet bleek, hebt ge voldoende gegeten de voorbije tijd?’

‘G-g-gij!’ kreunde Cindy Tkeptje, haar legging recht-trekkend en aan haar kruis krabbend, waarbij men door de stof heen méér te zien kreeg dan goed was voor ’t mentale evenwicht.

‘Oeh,’ zei Ken Keuvelaers, de blik afwendend. ‘Verschooning,’ broebelde hij erachteraan.

‘Twee Iced Hazelnut Latte’s.’

‘Ge ziet er verschrikkelijk uit,’ zei Emma Mus tegen Cindy Tkeptje. ‘Ge lijkt door een camion overreden te zijn, maar dan zonder er platter van geworden te zijn. Wat is er gebeurd? Kom, we gaan even zitten.’

‘G-g-g-gij!’ gromde Cindy Tkeptje eens zij gezeten waren.

‘Zeg niet dat Hamza de Turk dit op zijn geweten heeft!’ zei Emma Mus.

‘G-g-g-gij hebt mijn leven veranderd!’ grolde Cindy Tkeptje, de stem bruin en vol wellust. ‘Ik wist niet dat zo iets mogelijk was! Ik dacht dat het smerig was en dat het pijn deed. Het is fantastisch! Hamza heeft mij helemaal binnenstebuiten genaaid!’

‘En vervolgens toch weer terug in de oude vorm, lijkt me,’ zei Emma Mus.

‘En daarna nog eens binnenstebuiten, en terug, en zo voort,’ zei Cindy Tkeptje kreunend. ‘Langs voren, langs achteren, op de buik, tussen mijn borsten, en zonet nog... Hoe zal ik het zeggen... in het kontje.’

‘Zonet nog? Ge zijt al teruggeweest!’ zei Emma Mus.

‘Ik ben niet wég geweest!’ riep Cindy Tkeptje. ‘Hamza heeft de zaak gesloten en hij is twee dagen lang niet gestopt met mij te beminnen.’

‘Cindy,’ zei Emma Mus, “beminnen” is niet het juiste woord met uw postuur. “Beminnen” is iets tussen fraaie wezens, met strelingen en kusjes en mogelijk een klassiek muziekje op de achtergrond. Gij zijt industriële materie.

Bij u denk ik aan graafmachines, vorkheftrucks, kiepwagens en pletcilinders. “Afnaaien”, “verwoesten”, “platgooien” en “voldreunen” zijn werkwoorden die kunnen gebezigd worden als gij uw kleren uitspeelt en Hamza de Turk zijn materiaal in stelling brengt. Het is te hopen dat hij de Inspectie volksgezondheid de komende dagen niet over de vloer krijgt, want ze gaan daar dingen aantreffen waar ze in het labo van zeggen: “Tent sluiten, en wel vanavond nog”. Ze sturen het op naar een militair labo in Nevada om te weten te komen wat voor vlees er in de kuip ligt. Maar het was dus plezant?’

‘Plezánt?’ gilde Cindy Tkeptje. ‘Ik heb nog nooit zoiets meegemaakt. Ik ga mijn studies opgeven en ik ga mijn leven aan Hamza wijden. Ik heb daarnet mijn oom gebeld en het hem gezegd. Hij zei: “Doe het niet!”’

‘Doe het niet,’ zei Emma Mus.

‘Wat?’ schreeuwde Cindy Tkeptje. ‘Ge hebt mij de weg naar de hemel getoond, en nu zegt ge dat ik eerst mijn diploma moet halen om er dan pas van te mogen genieten?’

‘De twee kunnen hand in hand gaan,’ zei Emma Mus. ‘Wees verstandig. Als de passie wat luwt, gaat ge er spijt van krijgen. En geloof mij: vooral in deze culturen luwt de passie snel. In het begin is het van “Oh Cindy” en “Ah Cindy”, maar eens alle oefeningen gedaan zijn durven ze al wel eens naar een andere set boorgaten te beginnen verlangen.’

‘Hamza blijft mij eeuwig trouw,’ zei Cindy Tkeptje.

‘Hij zegt dat hij mij elke dag zal beminnen, en niet één keer.’

‘Nogmaals,’ zei Emma Mus ongeduldig, ‘stop met dat woord te gebruiken. Beminnen. Ik word er duizelig van. Hier komen uw Iced Hazelnut Latte en knisperende croissant. Drink hem leeg, eet hem op, ga naar uw kot en neem desnoods een slaappil. Als ge straks wakker wordt, gaat de wereld er ordelijker en overzichtelijker uitzien. Nu danst er van alles voor uw ogen wat uw beoordelingsvermogen sterk belemmert.’

‘Gij zijt zo’n goede vriendin,’ zei Cindy Tkeptje. ‘Toen gij voor mijn deur stond, dacht ik: wat een onnozel wicht. En nu betekent ge alles voor mij!’

‘Drinken en eten,’ zei Emma Mus. ‘Neem die van mij ook maar, ik moet naar de les. Kwaliteit kost tijd, het zal wel, maar daar houden ze volgens mij aan de faculteit godgeleerdheid geen rekening mee. Vergeet niet te betalen, Ken Keuvelaers ziet er een strenge uit.’

10

Emma Mus had plaatsgenomen op de eerste rij in Aula 6. Over haar schouder kijkend zag zij hoe het zaaltje langzaam volliep met studenten. Die waren veelal jong, maar er zaten net zo goed enkele veertigers bij, en een zelfs nog wat oudere, zeer zwarte Afrikaan.

‘Welkom allen,’ zei plots de professor die, terwijl Emma

geboeid achteruit zat te kijken, vooraan in de leszaal had postgevat.

‘Mijn naam is Gleufs,’ sprak de haarloze spreker. ‘Ik zal u in eerste instantie wegwijzen maken in de sociaal-wetenschappelijke benaderingen van godsdienst en geloof. Dat is een belangrijk fundament voor de rest van uw studie.’

Emma Mus stak haar vinger op.

‘Wat betekent dat, sociaalwetenschappelijke benaderingen?’ vroeg zij.

‘Geeft u mij even de kans, juffrouw?’ zei de prof.

‘Mus,’ zei Emma Mus. ‘Emma is de voornaam. Excuus.’

‘We bestuderen empirisch het gedrag en mentale leven van individuen en gaan dieper in op de neuropsychologie van religie. In tweede instantie bekijken we godsdienst door de sociologische bril. Het kader van het menselijk samenleven, zeg maar.’

‘Wat is neuropsychologie?’ vroeg Emma Mus, die opnieuw haar vinger had opgestoken.

‘Juffrouw,’ zei professor Gleufs.

‘Mus,’ zei Emma Mus.

‘Juffrouw Mus,’ ging de prof voort, ‘ge zit hier niet meer in het middelbaar onderwijs. Het is niet de bedoeling dat er voortdurend vingers worden opgestoken en vragen worden gesteld. De professor doet de uitleg, en geeft vervolgens aan wanneer er, indien nodig, vragen mogen worden gesteld. Doorgaans spreekt de materie voor zich. Als de prof uit het juiste hout is gesneden, natuurlijk.’

Professor Gleufs moest fel grinniken om zijn mopje.

‘Maar als ik de woorden al niet begrijp, kan ik de les toch moeilijk volgen?’ zei Emma Mus. ‘Ik weet wel zeker dat ik niet de enige ben die niet weet wat neuropsychologie precies betekent.’

Zij draaide zich om naar de zaal, waar studenten wat ongemakkelijk met hun schouders zaten te trekken of snel een leerboek opensloegen, doend alsof ze het gesprek niet hadden gevolgd.

‘Wij gaan uit van een zekere basiskennis,’ zei professor Gleufs, trachtend zijn geduld te bewaren en niet geërgerd te klinken. ‘U hebt toch uw diploma van het secundaire onderwijs op zak, mag ik aannemen?’

‘Yep,’ zei Emma Mus.

‘Daar hebben ze u toch geleerd wat “empirisch” betekent, nietwaar?’ zei professor Gleufs. ‘Ge hebt toch niet in ’t Bijzonder Onderwijs schoolgelopen?’

Weer lachte hij uitbundig met zijn eigen opmerking, met zijn blik de lachers in de zaal zoekend.

‘Dat is een discriminerende uitspraak,’ zei Emma Mus. ‘Stel dat ik wél een buitengewone richting had gevolgd, hoe was uw opmerking dan bij me binnengekomen, denkt u?’

‘Producten van het buitengewoon onderwijs gaan vervolgens zelden naar de universiteit,’ sprak professor Gleufs. ‘Voor hen zijn er specifieke oplossingen geïnstalleerd op de arbeidsmarkt.’

‘Fabioladorp,’ zei Emma Mus.

‘Nu verengt u het tot een zeer klein segment,’ zei professor Gleufs, ‘maar inderdaad: ook de beschuttende werkplaatsen. Maar dan moet u al fameus onder het klasgemiddelde zitten.’

Opnieuw zocht, grinnikend, de prof met de ogen naar medestanders in de aula.

‘Uw grijs is ongepast,’ zei Emma Mus. ‘Alle mensen zijn gelijk en gelijkwaardig.’

‘Dat is goed mogelijk, juffrouw,’ zei professor Gleufs streng, ‘maar als we hier...’

‘Mus,’ zei Emma Mus.

‘Maar als we hier nog lang over vrijheid en gelijkheid en broederschap gaan discussiëren gaat er van mijn les niet veel in huis komen,’ zei professor Gleufs. ‘We zijn al tien minuten ver en ik heb mijn eerste zin nog niet kunnen afmaken.’

‘Dat komt doordat er te veel moeilijke woorden in voorkwamen,’ zei Emma Mus. ‘En doordat ge vervolgens minderheden zijt gaan bespotten. Gij zijt begonnen over het Bijzonder Onderwijs.’

‘Mevrouw Mus,’ zei professor Gleufs, ‘gaat ge ophouden?’

‘Het is al mevrouw geworden,’ zei Emma Mus. ‘Ik ga erop vooruit.’

Achter haar werd er gelachen, wat bij professor Gleufs, wiens mopjes tot dan toe geen hilariteit hadden opgeleverd, een grote ergernis deed oplaaien.

‘Juffrouwtje, ge moogt beschikken,’ zei hij kwaad. ‘Ik

vrees dat ons onderwijs steeds meer van uw soort wijsneuzen uitstoot, die geen twee minuten kunnen stilzitten en die in elke uitgesproken zin een fout of een ongerijmdheid ontwaren, die ze uitgebreid gaan bekritisieren.'

'Als ge mij buitenzet, ontzegt ge mij mijn recht op onderwijs,' zei Emma Mus. 'Ze gaan daar bij de ombudsdienst niet mee kunnen lachen. Studentenkoten met schimmel op de muren, professoren die een pik hebben op studenten en hen het leven moeilijk maken: ze staan in de top 5 van zaken die men zeer ernstig neemt.'

'Ga er dan maar snel naartoe,' riep professor Gleufs. 'Buiten rechts, straat uit, blokje om, vierde gebouw aan de linkerzijde. Nummer twaalf geloof ik. Het staat op het bordje naast de deur: Ombudsdienst. Trap op, eerste verdieping, meneer Fünfstück.'

'Mooie naam,' zei Emma Mus. 'Fünfstück. Hij is vast Duitser. Grootvader bij de SS. Vast een van de kampen bewaakt. Minderheden vernietigen. Er is niets veranderd, in tachtig jaar.'

'Er-uit,' zei professor Gleufs ziedend van woede.